

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1

DOM
2012-07-06
Meddelad i
Göteborg

Mål nr
6094—6095-12 E
Enhet 1:5

SÖKANDE

Bruksflyg i Kristianstad AB, 556846-7723
Box 582
291 26 Kristianstad

Arnold Air Aktiebolag, 556226-1304
Box 582
291 26 Kristianstad

MOTPART

Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Enheten för skydd och säkerhet
403 40 Göteborg

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentligt upphandling, LOU

KONKURRENSVERKET	
2012 -07- 0 6	
Avd	
Dnr	
Doss	Aktbil

DOMSLUT

Förvaltningsrätten bifaller bolagens ansökan och beslutar att utvärderingen av skogsbrandbevakning med flyg avseende bevakningsområde D (Kronobergs län) ska rättas på så sätt att Blekinge Flygklubb inte ska tillåtas delta i utvärderingsfasen.

Förvaltningsrätten avvisar yrkandet om skadestånd.

Förvaltningsrätten avslår yrkandet om att förhandsinformation ska inhämta från EU/BASAS regelverk.

Dok.Id 153738

Postadress Box 53197 400 15 Göteborg	Besöksadress Sten Sturegatan 14	Telefon 031 - 732 70 00 E-post: forvaltningsrattenigoteborg@dom.se	Telefax 031 - 711 78 59	Expeditionstid måndag - fredag 08:00-16:00

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1

DOM

Sida 2
6094-12

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Västra Götaland (länsstyrelsen) har genomfört en upphandling avseende skogsbrandbevakning med flyg.

Tilldelningsbeslut meddelades den 27 april 2012 och av beslutet framgår att Bruksflyg i Kristianstad AB kvalificerade sig till utvärderingsfasen men att länsstyrelsen valde att teckna avtal med Blekinge flygklubb (flygklubben).

YRKANDEN M.M.

Bruksflyg i Kristianstad AB:s och Amod Air AB:s ansökan

Bruksflyg i Kristianstad AB och Amod Air AB (bolagen) begär överprövning avseende bevakningsområde D som omfattar Kronobergs län och anför bl.a. följande till stöd för sin talan. De lider skada, yrkar att upphandlingen görs om, begär att de erhåller skadestånd för den skada som de lidit samt yrkar att förhandsinformation inhämtas i EU/EASAS regelverk avseende hjälpflygtillstånd eftersom nya regler i detta avseende trädde i kraft den 8 april 2012.

I förfrågningsunderlaget anges att avtalsperioden är "snarast efter upphandlingens avslut till och med 31 december 2013 med option om förlängning med upp till två år (1+1 år)". Trots det har länsstyrelsen tecknat avtal med flygklubben, vars hjälpflygtillstånd löper ut den 31 december 2012. Valet av leverantör uppfyller till följd därav inte de krav som anges i anbudsfrågan.

Bolagen har vidare blivit utsatta för ojämlig konkurrens eftersom de inte tillåts att konkurrera på lika villkor med organisationer som har ett s.k.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1

DOM

Sida 3
6094-12

hjälpflygtillstånd. Sådana tillstånd har utmönstrats ur lagstiftningen i och med den nya luftfartslagen och numera krävs bruksflygtillstånd för allt arbete som ska göras i luften med luftfartyg, och detta gäller även brandflyg. Innehavare av hjälpflygtillstånd har i allmänhet varit ideella organisationer som subventionerats med bidrag eller liknande från staten och kommunerna då de hjälpt till med skogsbrandbevakningen då det ordinarie flyget med bruksflygtillstånd inte räckt till. Att dessa organisationer har ett helt annat kostnadsläge jämfört med kommersiella aktörer med bruksflygtillstånd är självklart.

Bolagen gör vidare gällande att det hjälpflygtillstånd som flygklubben har inte är ett giltigt tillstånd för arbete i luften och därmed ska flygklubben diskvalificeras.

Länsstyrelsens inställning

Länsstyrelsen bestrider bifall till ansökan och anför i huvudsak följande. Bolagen har gjort gällande att flygklubben inte uppfyller de krav om teknisk förmåga då de inte innehar föreskrivna flygtillstånd från Transportstyrelsen. Bolagets påstående är felaktigt eftersom flygklubben har ett hjälpflygtillstånd.

Länsstyrelsen har inte ställt något krav att den anbudsgivare som antas som leverantör ska inneha tillstånd som sträcker sig över hela avtalsperioden.

Den typ av flygtillstånd som bolagen innehar är inte giltigt på obestämd tid utan ett första driftstillstånd utfärdas för högst ett år, varefter driftstillstånd kan utfärdas för högst två år i taget. Det finns således ingen garanti för att bolagen kan garantera att de kommer att inneha föreskrivna tillstånd för utförande av denna tjänst under avtalsperioden.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 1**

DOM

Sida 4
6094-12

Skulle det under pågående avtal eller i samband med utnyttjande av förlängningsoptioner visa sig att en leverantör är tvungen att frångå sitt avtal på grund av att föreskrivna tillstånd från Transportstyrelsen löper ut och inte kan förnyas har de med hänvisning till avtalsvillkoret i förfrågningsunderlaget rätt till befrielse från sina åtaganden i enlighet med bestämmelserna om force majeure.

Det finns flera olika typer av tillstånd och certifikat som utfärdas med begränsningar i giltighetstid och därefter ska förnyas. Det vore orimligt att vid en upphandling kräva att ett tillstånd eller certifikat ska vara giltigt under hela den avtalsperiod som upphandlingen avser. Denna typ av krav är konkurrensbegränsande och strider mot proportionalitetsprincipen liksom motverkar ett effektivt nyttjande av offentliga medel.

Länsstyrelsen är av uppfattningen att en anbudsgivare som innehar hjälpflygtillstånd är kvalificerad för utförande av den tjänst som upphandlats. Flygklubbar som har detta tillstånd får utföra uppdrag såsom t.ex. brandflyg.

DOMSKÄL

Yrkandet om inhämtande av förhandsinformation

Förvaltningsrättens bedömning

Bolagen har begärt att förhandsinformation ska inhämta från EU/EASAS regelverk. Förvaltningsrätten finner inte att detta är nödvändigt eftersom det för närvarande är nationell lagstiftning som styr frågor om tillstånd för arbete i luften och beslutar därför att avslå bolagens yrkande i den delen.

Yrkandet om skadestånd*Tillämplig lagstiftning*

Av 16 kap. 21 § LOU framgår att talan om skadestånd ska väckas vid allmän domstol.

Förvaltningsrättens bedömning

Eftersom förvaltningsrätten är fel forum ska bolagens yrkande om skadestånd avvisas.

Upphandlingen*Tillämplig lagstiftning*

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

I 16 kap. 6 § LOU föreskrivs att om den upphandlande myndigheten brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Förvaltningsrättens bedömning

Högsta Förvaltningsdomstolen har i RÅ 2009 ref. 69 slagit fast att det i mål om ingripande enligt LOU som huvudprincip gäller att den part som gör

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1**DOM**Sida 6
6094-12

gällande att en upphandling är felaktig på ett klart och tydligt sätt ska ange på vilka omständigheter han grundar sin talan. Högsta Förvaltningsdomstolen har vidare uttalat att förvaltningsrätten bara bör pröva de grunder som sökanden åberopar.

Det är ostridigt att flygklubben endast har ett hjälpflygtillstånd. 2010 års luftfartslag ställer krav på att aktör som vill utföra arbete i luften ska ha ett bruksflygtillstånd. Av övergångsbestämmelserna (punkt 2) till den nya lagen framgår bl.a. att tillstånd som har meddelats enligt 1957 års luftfartslag och med stöd av den meddelade föreskrifter ska fortsätta att gälla enligt sitt innehåll. Flygklubbens hjälpflygtillstånd går ut den 31 december 2012 och är därmed att beteckna som ett giltigt tillstånd.

Anbudets avtalstid löper dock fram till och med den 31 december 2013 och med option om eventuell förlängning. Ostridigt är att flygklubben inte har ett giltigt tillstånd för den perioden och fråga kan därmed ställas om hur detta förhållande ska bedömas och om det medför att flygklubben inte uppfyller de kvalificeringskrav som uppställts i förfrågningsunderlaget. Länsstyrelsen har gjort gällande att det vore orimligt att uppställa ett sådant krav och att det skulle strida mot gemenskapsrättsliga principer. Syftet med att ställa krav på leverantörerna (s.k. kvalificeringskrav) är att göra en bedömning av leverantörernas förmåga att utföra de tjänster som upphandlingen avser, allt för att säkerställa att leverantören kan tillgodose den upphandlande myndighetens behov. Detta medför enligt förvaltningsrätten att det ligger i sakens natur att en anbudsgivare redan i samband med att anbudet anges ska kunna garantera att avtalet kan fullföljas under hela den avtalsperiod som den upphandlande myndigheten föreskrivit. Stöd för denna tolkning finns också enligt förvaltningsrätten i det förhållandet att ett upphandlingskontrakt är bindande för parterna. Detta medför att flygklubbens anbud inte uppfyller de uppställda skall-kraven och därför inte borde ha tillåtits delta i utvärderingsfasen. Mot bakgrund härav och med beak-

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 1

DOM

Sida 7
6094-12

tande av att bolagen i vart fall riskerat att lida skada finns grund för ingripande med stöd av LOU. Upphandlingen får avslutas först sedan rättelse skett på så sätt att flygklubbens anbud inte ska utvärderas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1 b LOU)

Ann-Louise Björnsson
Rådman

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnumret till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,

2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppgive sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1B LOU